

ЧИННИКИ, ЩО ЗУМОВЛЮЮТЬ ВАРТІСТЬ ГРОШЕЙ

Коваль В.А., студентка СумДУ, гр. ЕН-81/2ф

Гроші — це специфічний товар, який має властивість обмінюватись на будь-який інший товар [1, с. 18]. Саме для того, щоб дана функція — функція обміну, — виконувалась, гроші повинні мати вартість. В сучасній світовій економіці вартість грошей розрізняється: вартість грошей та вартість капіталу.

Вартість грошей як капіталу формується на грошовому ринку під впливом попиту та пропозиції.

Вартість грошей як грошей визначається у сфері їх обігу, обміном на реальні блага, а отже набуванням грошових мас купівельної спроможності.

Окрім того, є загальний принцип, який діє незалежно від зміни рівня цін: краще мати певну суму грошових коштів сьогодні, ніж мати її завтра. Цей принцип пояснюється впливом трьох основних факторів: інфляція; ризики; оборотність.

Інфляція. Економічне явище, за якого відбувається знецінення грошей. З одного боку стимулює інвестиційний процес — бажання вкласти гроші в активи. З іншого — спостерігається відмінна вартість грошей, наявних зараз, та тих, які будуть у майбутньому.

Ризики. Невпевненість у майбутньому. Бажання людей уникнути ризику призводить до того, що цінують більше ті гроші, що наявні зараз, ніж ті, що будуть наявні у майбутньому.

Оборотність. Тобто здатність грошей до ліквідності (перевага наявним грошам, перед ризиками та іншими цінностями). Коли людикладають гроші в активи, сподіваючись на майбутні надходження, очікуючи високої винагороди, за втрати ліквідності на даний момент, яка і впливає на вартість грошей у часі [2, с. 49].

Отже, майбутня і теперішня вартість грошей ґрунтується на використанні грошей протягом певного періоду часу.

Крім того, сучасні готівкові гроші мають відносну вартість. Це пов'язано з тим, що держава приймає декрет, яким зобов'язує приймати гроші на своїй території, як засіб платежу. Проте, держава не може продекларувати їх вартість, оскільки вона (вартість грошей) формується під впливом чинників стихійно. Відносно цих чинників держава може здійснювати лише заходи регулювання.

В свою чергу відносна вартість грошей тісно пов'язана із рідкістю. Вартість формується зіставленням кількості доступних благ та потребою в них в даний момент часу. Звідси шкала цінності визначається пропорційною залежністю до наявної пропозиції. Відповідно до цього відносна вартість повинна розглядатися не лише у рідкості, а й у динаміці. Отже, розмір відносної вартості не є сталою — вона змінюється у часі.

Кожна людина, вступаючи в черговий цикл обміну грошей на товар, розглядає їх як реальну вартість і готова платити лише ту суму, яка еквівалентна вартості даного товару. Якщо ж в одному із циклів, порівняно з попередніми, товару виявиться менше ніж платоспроможність споживачів, то це стане наслідком зростання цін. Подібна ситуація буде спостерігатися, коли буде наявний звичний обсяг товару, а маса грошових коштів буде зайвою. Грошова маса знеціниться порівняно з товарною і ціни на товари зростатимуть. У грошей складеться новий знижений тимчасовий рівень вартості, з яким вони ввійдуть у наступний цикл товарно-грошових відносин.

Обсяг товарів, що можна купити за одиницю грошей, визначена рівнем цін на них. Існує зв'язок, так звана обернена залежність, за яким: чим вище ціна даного товару, тим менше товару можна придбати за грошову одиницю. І навпаки. Зміну вартості можна обчислити з такою формулою:

$$I_{в.г.} = \frac{1}{I_{ц}},$$

де *I_{в.г.}* — зміна вартості грошей, а *I_ц* — індекс попереднього рівня цін [3, с. 20].

Література:

1. Зайцев, О. В. Гроші та кредит. Лекційне викладення : навч. посіб. / О. В. Зайцев. — Суми : СумДУ, 2010. — 179 с.
2. Зайцев, О.В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика : навч. посіб. / О.В. Зайцев. — Суми: СумДУ, 2013. — 607 с.
3. Скоков Б. Г. Гроші та кредит / Б.Г. Скоков, І.А. Краївська. — Харків : ХНАМГ, 2009. — 245 с.

Керівник: **Зайцев О. В.** доцент
кафедри фінансів і підприємництва,
Сумський державний університет

Бібліографічний опис: Коваль В. А. Чинники, що зумовлюють вартість грошей [Текст] / Коваль В. А. Білан; наук. кер. О. В. Зайцев // Перший крок у науку: матеріали X студентської конференції, м. Суми, 24 лютого 2019 р. / відп. за вип. С.М. Солодовніков. – Суми: СумДУ, 2019. – С. 194–195.